

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

POR

Any 5.—Núm. 185.—Diumenge 28 de Febrer de 1904

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públichs: volém Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dreí y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional foressa presti servir tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

MITJEVALS

Mitjevals nos anomenan, fentlos burlonament aqueix renom aprés de memòria, bona part d'avents a la moderna, molts dels que de nostra Història no'n tenen més coneixement qu'el migrat y secundari que'n dóna qualsevol compendi de Historia d'Espanya d'Institut, llibre casi sempre escrit apropósito pera que ningú sapiga historia; bárbar cùmul de fetxes, noms y batallas, algunas com la de Clavijo, que la crítica moderna no admet. Los que ni sisquera aqueixos compendis han llegit y'l renom de mitjevals los hi traba la llengua, lo sustitueixen ab tota la tranquilitat, per lo de retrògrados. Pobres! Si algun d'ells tingüies idea de l'espiritu democràtic insuperable de nostras lleys... mitjevals; si llegís qu'a alguns centenars d'anys lo verdader sobirà de Catalunya era'l poble; si tingüies noticia dels fets que immortalisen a un Fivaller, un Canovas y molts altres, continuaria creyent que catalanista, mitjeval y retrògrado, en lo sentit que ell creu, són sinònims? Si això fos pitjor per ell declararia sa escassa mentalitat.

Encara més; si desitjos de saber alguna cosa de la Lley fonamental de Catalunya, acudia a obra, (no una, n'hi ha molts) qu'el possessi al corrent de l'evolució, del procés admirable que precedí a la promulgació dels nostres Usatges y al text dels mateixos, hauria d'admetre que aquella llibertat qu'el tracta d'imposar tirànicament a la forsa bruta, ab escarrat manifest de la llibertat mateixa, fou un fet en aquella època... mitjeval già 90 anys!, per impuls exponenti del rich y del pobres, del sabi y de l'ignorant, del ciutadà y del pagès. Potser ensopergaria ab la monumental obra del sabi filòlech catedràtic de Grech de l'Universitat de Barcelona D. Joseph Balari, ab los «Orígenes históricos de Cataluña», obra qual existència no sospita, qual grànida suma de ciència, observació, despassionament y clara exposició deixarian aterrat, no pogueren menys de comparar lo raquich estudi que ordinariament se fa de Catalunya ab lo tribut de son saber que hi dedica dit notabilissim filòlech català.

Si la fullejava, trobaria un capítol dedicat a estudiar la procedència y formació d'un home, en Pons Boffi! Tarragona, ànima verdadera de les memorables juntas tingudes pera redactar dits Usatges, en aquell triat grup format per lo saber, lo poble y la forsa. Donchs bé, aqueix home era un fill del poble pujat per son saber, per sos mèrits personals extraordinaris, al lloc més alt, al d'intim conseller del Comte de Barcelona.

Trobaria que en dits Usatges, lo primer article s'occupa dels càstichs a qu'es fa acreedor lo Comte, primer compilador de la Lley, si no la respecto o no la fa respectar tota. Y, finalment, trobaria lo que l'acabaria de fer modificar la seva opinió envers los... mitjevals catalans; trobaria que no's v' inventar res, al redactar los Usatges, que no's v' fer més que reunir y ordenar tot lo que fins allora foren costums dels habitants de Catalunya, és a dir, trobaria qu'el verdader autor dels Usatges fou lo poble. Se vol res més democràtic, més liberal, més gran que això? Si no's convencía pitjor per ell qu'encaixava de sa democràtica menta-

No hi hagué poble més progressiu que català, no existeix avuy cap poble tant aviat de l'avens com fou lo català; probas ho són que dita Lley va anar modificant sempre y a cada que les necessitats de la vida y'l dels ciutadans ho demandavan. Això té que cada català, per que fos, se tornés un lleó que algú intentava posar més a la seva obra venerada.

—3. Que en la gran vida de rela-

PERIÓDICH CATALANISTA

Vingué una trista època en que tot fou arrenyat y trepitjat; mes los sacrechs descidaren una cosa, una arrel, la més fonda de totes, la més vigorosa: la llengua catalana. Què té d'estranj que ara brosti?

Sí, concretèm

Lo confrare *Fraternidad Republicana* s'ha enfadat y de debò. Y tot perquè vam satisfer la seva curiositat, expressada en aquella pregunta tan célebre respecte al català que s'havia d'ensenyar a l'Ateneu. Bueno, ja ho sabrem per un'altra vegada: quan lo setmanari jacobi pregunta alguna cosa, s'ha de callar, no fos cas que'l malhumor que ocasionan certas pallissades encara, y las il·lusions que (*rara avis*) de franch se donan, s'agrassein ab un regany.

Per altra part, tampoc se pot discutir això com això ab *Fraternidad Republicana*. Es necessari abans que tot, no sols llegir l'article que's tracta de comentar, sinó enterarse també de les correccions fetas en las quartillas y no sabèm si esbrinar l'estat del cervell de l'autor de l'escribit.... Casi que lo melloi fóra començar per lo darrer, puig podrà estalviar-se'l temps que de totes maneres s'ha de perdre. Perquè vindremos ara ab que allò del català de Lleyda y de Gerona té poch valor y no'n voljan fer argument, vol molt de pít!

Vegi *Fraternidad* lo que deya nos-tre estimat confrare *La Avanzada* en un solt que, segurament per prudècia, ha quedat sense contestar:

Entre los arguments del periòdic unionista, uno nos ha llamado grandemente la atenció. Pregunta el colega qu'el català debe ensenyàrse, si el de Levante ó el del Poniente, el del Ampurdà ó el del Campo de Tarragona. Con eso quiere sin duda indicar el colega que el idioma catalán tiene tantas variantes que se hace impossible su enseñanza científica. Y vamos a ver: las diferencies de lenguaje entre comarcas que hablan en mismo idioma: es cosa exclusiva del catalán? No acontece el propio con todas las lenguas? No habrá nadie que confunda al castellano de Aragón con el de Andalucía, los acentos de una hija de la huerta murciana con los de una chula madrileña. Ni es caso igual el francés del Norte de Francia, que el del Meliòdia ó el de París?

Nos extraña que empleen argumentos *estilo Barinaga* hombres que algo deben saber de Filosofia.

Li hauria estat més fácil y resultat més sincer y noble a *Fraternidad Republicana*, confessar la seva torpeza i ignorància! Donchs no: li agrada que li piquin los dits y l'hem volgit complaire reproduint lo sostanciós paràgraf del setmanari federal.

Deixant això apart, perquè pobreta *Fraternidad*, nos fa llàstima, anèm a respondreli en lo que ella té gran interès en concretar:

1.º Que el lenguaje materno tiene gran ventaja sobre los demás en la poesia y en la enseñanza primaria.
Lo confrare's va creure posar una pica en Flandes, y precisament a questa idea obri'l presentar a l'Ateneu la proposició qu'el de *Fraternidad* no havien llegit sisquera quan escrigueren lo primer article y que suposèm deuen coneixer ara, per haverla publicada *La Avanzada* y Lo GAMP. Per aquest cantó, donchs, no podia haverhi disconformitat, y la planxa dels hermanos és evident.

2.º Que entendemos por lenguaje materno el del hogar, pueblo ó comarca, y no otro más ó menos extraño que nada evoca en nuestro corazón y en nuestra mente.

Anèm a pams, senyora *Fraternidad*. O això no vol dir res en concret o tenim otra vegada'l català de Lleyda y de Gerona en dansa. Perquè si el hogar, pueblo ó comarca en que vivim són a Catalunya, no podem comprender que l'idioma català's sia més o menys extrany.... y nada evoca en nuestro corazón y en nuestra mente. Haurèm de tornar a repassar las quartillas?

—3. Que en la gran vida de rela-

ción, és el mejor lenguaje el más divulgado entre las personas a que nos dirigimos.

Precisament per aquesta raó és qu'els catalanistas procurèm propagar entre els fills d'aquesta terra l'estudi y'l més perfecte coneixement de l'idioma natiu, sense que tal manera d'obrar y de sentir s'oposi al coneixement y estudi dels altres idiomas, puig que, al contrari, los facilita, proporcionant als catalans un terme de comparació d'un valor inapreciable.

Sí: nosaltres que sabèm que en la gran y en la petita vida de relació, generalment, los fills de Catalunya s'haurán de dirigir a catalans, considerem la llengua catalana com la mellaor de que podém servirnos. De aquí que aquest modest setmanari, endressat als pobladors del Camp de Tarragona, s'escriui en català, obrant més llògicamente que *Fraternidad Republicana*, qui dirigintse també a catalans s'escriu en castellà, que és aquí, com a tot Catalunya, un lenguaje extraño que nada evoca en nuestro corazón y en nuestra mente.

Y això és tot lo que concreta *Fraternidad Republicana* que, com se veu, pera tan misera tasca no tenía necessitat de buscar la confirmació de las nostres afirmacions en textes de Coll y Vehí, Zárate, Spencer, Pi y Margall, Buffon, Capmany, Benito, etz., etz.; ni entonar himnes hipòcritas al llenguatge del Priorat, de la Conca, de la Segarra y del Penedès, pera tot seguir recomanarnos que parlessim en castellà, seguint una evolució segons la que'l català, en lloc d'unificarse ab un'altra llengua y desapareixre, cada dia enrobusteix sa personalitat y accentúa més y més sa diferencia ab altres idiomas; ni parlar de auinar à los hombres per medi de l'unificació del llenguatge, després de treure a colació d'una manera ben extranya y ridícula per cert, aquell golf de Méjich d'ahont fa poc temps van ésser expulsats los espanyols, sense valquerloshi' que parlessin lo mateix idioma que'l natural del país.

Fraternidad Republicana ha volgut reparar la seva falta, buidant entre grops de xerrameca migradas despallás d'una erudió estantissa que no ha tingut sisquera'l cuidado de reparar si estaven d'accord. Això després de citar la frase de Larra, *Donde la espada no deja un rastro de sangre, la pluma no escribe un carácter ni una letra*, y preconisar lo sistema ben poch *fraternal* de que sian las espases las que propaguin los idiomas, nos diu que «El lapon, el indio rudo, el tostado africano, Es un hombre, es tu imagen yes mi hermano.»

Sí, sí, molt *hermano*; però que no ensopgui mai ab un d'aquests unificadors del llenguatge, si no vol que se li propagui per niedi del fuet o del sable la llengua del conqueridor, anomenat vulgarment lladre y opressor dels pobles...

Quanta presumpció, quanta ignorància y.... quanta hipocresia.

SOBRE CONSUMS

Dilluns passat celebrà sa última sessió la ponencia nomenada pera portar a bon terme alguna solució satisfactoria en la tant y tant cumplida qüestió dels consums.

Succeí lo que tenia que ocorrer: que veient's els regidors Srs. Masdeu y Cavallé que ab son plan d'encausament gremial no arribarien a cap puesto, puig era de tot punt irrealsable, quel' buit s'anava fent a son entorn, y que lo mateix los gremis que las persones a que s'havia nomenat pera recaudar las 100.000 pessetas refugian prestar a l'idea son concurs, adoptaren l'única resolució factible, que era declinar son encàrrec y donar per acabat son comès.

No ns sorprengué poch ni molt aquest resultat; era previst per tothom. Mes lo que si ns estranyá, és que s'afalaga y admira quan aplaudeix a qui's rebaixa y's denigra quan segueix lo camí contrari.

No han volgut veurer los Srs. Ca-

nvalle y Masdeu que sos mateixos companys de consistori, a l'encone-

nàrlos hi la ponència, los hi deixaren sencera la glòria pera'l cas que vencrà en sa empresa. ¿No han tingut aquesta sort? Donchs, pensin també que seu, ben seu per complert és lo fracàs. Té aquestas alternativas la vida pública, y quan se busca l'aplaudiment no deu olvidar-se may la grave responsabilitat que's contreu pera'l cas de no poguer portar endavant lo que's proposa.

De bon gust hauríam deixat al tinter totas aquestes consideracions si de cop que vá plantearse la qüestió no haguessim vist qu'el portava ab un imperiós y amenazador pera'l que poguessin negarhi son concurs o sos capitals, y perquè no estèm disposats a consentir, ara que ha surtit lo que necessariament tenia que surtit, qu'el vulgui fer carregar lo mort sobre'l periodich, y això, francament, no és serio. Es que també en aquestes qüestions de consums, com d'altres, hi ha que pensar de R. O. ¿No és lícit fer observacions? D'el adméitremos com artic'e de fè lo que la personalitat A o B cregui o pensi?

Nos dispensarà quants aquesta teoria sostinguin: això fa tant poch demòcrata com poch correcte és formular càrrecs y fer caurer responsabilitats sobre gent que trobantse ausents no poden defendrers. Això en lo Diccionari té una calificació ben clara y terminant: és fatuitat y es cobardia.

Hi va haver dilluns a Casa la Ciutat qui trayent a colació un célebre projecte que ni tan sols volèm anomenar, puig nos sembla impossible que a horas d'ara hi hagi encara qui se'n recordi, diguè que'l catalanista tenim la culpa de que no prosperés aquell descabellat ensomni, com la tindrà de que no pogués portar-se a cap la solució proposada per la personalitat dels consums.

Encara que és inútil, devem protestar ab totas nostres forces de semblant imputació calumniosa. Allavor com ara, cumplirem nostre devoir, y tingan en compte'l que tal especie propalan, que jamai projectes importants, solits, ben estudiats y practichs, deixan de realisar per lo que digui un o més periodichs, per lo que pensin una o més personalitats, puig si això no fós, no hi hauria res possible en aquest món. Per altra part, ni podèm, ni envejèm exercir aquesta dictadura en l'opinió pública, y si algun dia arribessim a exercir-la, l'empleariam tota, absolutament tota en benefici d'aquesta ciutat, tan desgraciada que no sembla sinó que s'empenyi en precipitar-sa caiguda.

Hauríam trobat molt correcte y molt llògich que dilluns la ponencia de consums hagués dit ab sinceritat: «Senyors: nos guiu la major bona fe, hem fet lo que havèm pogut, mes veiem que s'acoplan tantas dificultats per nosaltres imprevistes, que no hi ha solució práctica. Per lo tant, nos retirèm. A tots quants nos han ajudat los hi remerciem son concurs; vosstés perdonin si primer a Madrid y després aquí, nostre amor en bé de Tarragona no ha donat mellors fruits; tal vegada altres mésafortunats que nosaltres sabréns resoldre un problema que cada dia hem anat veient més difícil, més fosch.»

Això hauria sigut lo llenguatge de la sinceritat; mes precisament per no volgut emparlarlo, s'acudí al socorre-gut sistema de fer carregar la culpa del fracàs a altres y sobre tot a la premsa, a aquesta premsa a qui s'afalaga y admira quan aplaudeix a qui's rebaixa y's denigra quan segueix lo camí contrari.

La salvació d'Espanya, la conservació de l'integritat de son territori, no radican en los moments actuals en la defensa que d'ella pugui fer son exèrcit, sa marina, los pits de tots los braus habitants, no; depenen de altres ideas, d'altres ordres de consideracions, de la gelosia de las grans Potències, de la falta d'inteligencias entre elles pera practicar sa liquidació definitiva; de que l'ocupació de alguns de sos territoris podria provocar nous conflictes, podría fer esclatar la guerra universal tan temuda per totas, que en ella veuen lo caos inmens y païorós del qui cap d'elles sab com n'eixiria; si en volcallada ab la funerà mortalla o bé ab lo lloret gloriós de la victòria.

Aquesta és, a nostra manera de veure, l'única esperança que'n sà viure y que'n sà creure encara en que no ha arribat l'hora de la desfeta dràrrera, lo cataclisme final: lo *Finis Hispaniae*.

Xacolates POLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica clients hi trovaran surtit de totas les classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit està instalat en lo Colmado **Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

pacions. Ab tot, siga'l que's vulga, ab l'esverament d'aquell home, sapat y ferm, y que més de quatre vegadas n'havia donat probas de son valor, bastava, de debò, pera fer posar en sobressuts fins al més despreocupat.

Arribarem a la masia. Allavoras vareig fixarme ab los mossos: ab sas carcas, més blancs que la cera, y's ulls que's hi surtian del cap.—Las cadenes...!—repetian. Y's mariners també se'n estranyavan de la por invencible que dominava a n'aquella pobre gent. Lo jayó y la quixalla, al sentirlo, s'alsaren tremolosos. Lo vell mòrmolejava un pare nostre...

La jove del mas que tancava la porta, feu un crit senyalant al de fóra:—Yeu lo llum a la golfa!—me pregunté l'hereu. Tots lo veyan: tots de la masia. Ho juraven per tots los sants del cel; però ni jo ni's mariners, per més que's hi esforsarem, hi distingirem res a ne'l fons de la fosca.

Vareig preguntar a ne'l metje, que se preparava a fer la seva feina:—Què li sembla a vostè d'això que diuen?

Però no'm contestá. Me mirá somrient y arronsà las espatlles.

FRANC. CARBÓ.

Comentaris

Nos ab nos

La premsa de Tarragona, en general, no s'ha distingit mai per la serietat de les seves campanyas; però desde que's publica l'*Heraldo la frescura* ha pujat a un límit que casi's de vista.

Figúrinx que ab motiu d'haver pujat los fornells lo preu del pà un ral per arroba, ha dedicat a aquest assumptu alguns articles posant com a nous als fornells, tractantlos d'explotadors, matuters aprofitats y no sàdem quantas coses més.

Es natural en casos semblants, probar lo que's diu, y entenentho així l'*Heraldo*, se proposava publicar lo dimars passat un article *demonstrando cuán injustificada y caprichosa es la reciente alza en el precio del pan*, però l'excès d'original obligà a deixarlo para mañana.

En efecte, mañana, o siga'l dimecres, buscarem l'article y ab tot lo sentiment tenim de declarar que no fué habido. Vaja, un que promet... y no paga, nos diguerem, reflexió que també's devian fer los *apreciables abonados* del confrare que li anaren a preguntar si se li havian amainado los briòs... Res d'amainar—contestó l'*Heraldo*—sols que estamos reuniendo y compulsando los datos que SERÀN base d'un artículo... Bueno, esp. rarérem l'article, sentats, no vos cas que'n fes esperar massa.

Mentrestant li facilitarèm los següents acorts presos pels fabricants de farina de Barcelona, que podrá afegir als datos que compulsa:

«Solicitar una vez más del Goberno la supresión ó rebaja de los aranceles para que pueda echarse mano de los trigos extranjeros. No vender harinas á plazos, sino al contado. Único medio que creen factible para defender sus intereses, dado el desnivel que hay entre el precio del pan y el de las harinas, el cual no permite cederlo al precio que hoy se vende. Por último, reunirse nuevamente, dentro de tres ó cuatro días, para acordar cerrar las fàbricas una vez terminadas las existencias, medio que consideran indispensable para ahorrar disgustos y quebrantos, puesto que con las harinas elaboradas con trigos comprados á 58 reales fanega, que pretenden los del monopolio, necesariamente el pan tiene que vendre's a 65 las tres libras, precio tan exorbitante que lo consideran injusto, y que, sin embargo, apenas deja beneficio para el harinero ni para el panadero.»

Si las matemàtiques no són una mentida, lo pà resulta a 5'63 pessetas arroba, segons los càlculs dels fàbrics de Barcelona. Ja veu, donchs, l'*Heraldo* si ha posat los peus a la gallada, com sempre que tracta las coses ab la seva natural lleugeresa y desconeixement de la realitat.

Ara, que nosaltres voldriam que'l pà anés no a 17 rals sinó a 12 o menys, és per demés ferho constar; però en cap cas nos agrada carregar la culpa a qui no la té.

Nota bene.—En la *idem* de la Revista teatral del dijous, l'apreciat confrare, se las enfila pel gènero naturalista, olvidant que encara no fa quatre dies defensava la religiòn, el orden y la moral...

Heraldo; mira que rellyscas...

Notas políticas

Ja saben que sempre'n havèm rigut dels Lerroux, Juuoy, Lletget y demés, *revolucionaris* que han de portarnos la república a plassos fixos, sols que aquests plassos s'han renovat tantas vegadas, que molts republicans ja comensan a sospitar si's hi prenen lo pel.

Lo succeït al Congrés, demostra clarament que per més que's cridi, la gent del carrer són uns revolucionaris de pasta d'agnus, més disposats a correr que no a sostén lo que els entenen per rahó y drèt. Antigament en casos semblants hi hauria hagut bullanga y barricades *por todo lo alto*.

Cal que's republicans enteniment se convensem que's temps cambian y que les revolucions y guerras civils han passat, afortunadament, a l'història. Volguer ressucitar procediments violents, propis de pobles atrassats y salvatges, és un contrasentit en gent que sol passar per avansada y progressiva.

Los republicans no volen comprender que s'estàn jugant la darrera carta y que la perdrán necessaria y infaliblement, més aviat de lo que's pensan. Una campanya tan violenta com la que fan, no's pot sostén massa temps, puig quan lo poble's convensi que no's consegueix rès, vindrà l'acabament definitiu, y la desbandada.

Y ho tindrà ben merescut per anar al darrera de quatre baladres que tenen tant de republicans com nosaltres de xinos.

Los exposibilitats del districte de Tortosa comandats per en Ribás s'han passat ab armas y bagatges al camp de la democracia monàrquica.

També's diu que certs elements d'aquí que tingueren afinitats ab Canalejas, tornan a sentir irresistibles inclinacions cap al presupost.

Si en Canalejas arreplega la clau del rebost, no li faltarán voluntaris disposats a sacrificarse per la patria.

Ja tenia rahó en Maura quan va dir que de la guerra rus-japonesa podia arribarlos alguna *salcicadura*. Aquesta chinita ja'n s'ha tocat en forma d'uns quants crèdits demanats pel Ministeri de la Guerra, que pujan a més de 22 milions.

Y ara vegin com per art d'encantament, gastarèm una milionada ben inútil, perquè si a algú se li acut pèndreys alguna cosa, també'ns la pindrà de la mateixa manera.

Mentrestant, paga que es gata.

NOVAS

En l'últim nombre de nostre setmanari's ocupavam d'una agrable reunió que hi hagué a Tarragona un dels dies de Carnestoltes, y avuy ho fem d'una altra que fou conseqüència d'aquella.

Lo cas és què'l jovent havia probat la mel, y com feya tant de temps que dejunava no va donar-se per satisfet, y ab lo desembràs propi dels pochs anys demanà aculliment y protecció a una distingida quant generosa família que en totes las festas ha organitzat, sempre ha merescut unànimes alabansas per lo esplèndidas y animades que han resultat. Ab aqueixas pocas paraulas ja'spot comprenen que's tracta de la família de nosbre bon amich lo coneugut y acreditat comerciant d'aquesta plassa D. Antoni Mas y March, que en aquesta ocasió, o sigui'l diumenge prop passat, donà nova mostra de lo moltissim

bé que sab obsequiar a tots quants s'honoran ab llur amistat.

Lo punt èculit com a lloc d'esbarjo fou sa magnífica possessió de la «Paret Alta», y l'elecció no podia esser més a propòsit perquè únicament lo camp, o sigui la naturalesa, podia servir de marxa al bell y encantador quadro que formava la reunió de tant hermosas y angelicals senyoretas com allí hi havia. Allò mes que una finca dels entornos de la vella Tarraco, semblava'l tròs mes codiciat del paradís.

L'època en que'n s'acaba priva a la juventut de sa diversió predilecta; però si val parlar ab sinceritat no va trobarshi a faltar, ja quel ball fou substituit per animats jochs de penyoras, graciosas representacions, declamació d'escullides poesies, execució al piano d'inspirades pessas musicals, una d'elles, «La Mare de Déu» d'en Vives, que fou cantada d'una manera magistral per la simpatica Paquita, preciosa nena dels Srs. de Mas a qui's tributà una explotania y ben merescuda ovació.

A mitja tarda s'obsequià a la nombrosa concurrencia ab un explèndit berenar servit ab esmerada galantería per la distinguida Sra. de Mas a la que secondavan admirablement les hermosas y encantadoras fillas Lluïsa, Maria y Paquita, las que prodigaven finíssimas atencions a tots.

La festa, a la que sembla que fins la naturalesa s'hi volgué junta, ja que feya moltíssim temps que a Tarragona no habien disfrutat d'un dia tan hermos terminà a las vuit del vespre.

Tots quans hi assistiren quedaren altament agratis als Srs. de Mas per los obsequis que reberen.

Diyendres, y baix la presidencia de l'Alcalde de Tarragona, se reuniren a casa la ciutat los alcaldes y majors propietaris de catorze pobles veïns que utilisan les aigües del Francolí per regar les hortes y quins interessos se veuen seriament amenassats pel projecte d'abastiment d'aigües a Reus, presentat per l'enginyer don Cels Xaudaró y del que's ocuparen ja en son dia.

Los reunits acordaren oposar-se per tots los medis a la pretensió del Municipi de Reus, passant una comissió a conferenciar tot seguit ab lo Governador, pera solicitar la suspensió dels treballs de confrontació y asforo del caudal d'aigües del Francolí que actualment venen fent los enginyers.

Segons notícias l'agitació en los pobles de les voreres del Francolí és extraordinaria, y no's sorprendrà sapiguer que qualsevol dia s'ha produït algun conflicte d'ordre públic serio.

L'arrendatari de consums, contra lo que prevé'l reglament, pretent cobrar cinc peseetas per cent kilos a la sal destinada a l'elaboració de salmorra, pera conservar la tunyina, anxovas y altres articles de salassón.

Com los comerciants de pesca salada no han satisfet may drets de consums per la sal destinada a l'industria, estan disposats a defendre sos drets y a l'efecte celebrarán un d'aquests dies una reunió y acordaran lo necessari en front de las pretensions de l'arrendataria.

No comprehèn lo que's proposa l'arrendatari de consums, puig després que degui a la benevolència dels comerciants treu bons rendiments d'un article com lo de la pesca salada, que de no satisfet drets mòdichs produirà a l'empresa molt poch, encara s'entrete en posar entrebancs y buscar rahons per lo que no val la pena, y que si alguna cosa demostra és que l'actual Arrendatari té empenyo en provocar conflictes.

Copíem de nostre confrare'l *Diario del Comercio*:

«Dicese que la Arrendataria ha ofrecido al Ayuntamiento establecer la tarifa de 14 pesetas por carga de vino á su entrada en esta ciudad, durante los cinco años en que piensa cobrar el impuesto de consumos en Tarragona, mediante el abono de

40.000 duros por parte del Municipio.»

Si aquesta notícia es certa, caldrà confessar que'l flamant arrendatari'n prèn per *primos* o per tontos, fent proposicions que no favoreixen mes que a ell, com anèm a demostrar.

Les tarifas actuals no poden sostenerse, ni li convé a l'arrendatari sostenirlas, per la senzilla raó de que no poguen Tarragona pagarlas, hi hauria, o més ben dit, i hi ha, una gran baixa en las introduccions. L'únich procediment per normalizar las introduccions y encarrilarlo descarriat negocis, és rebaixar las tarifas, y d'aquí gran pensament que ha tingut l'arrendatari al demanar cuarenta mil duros al Municipi pera rebaixar unicament l'espècie vins.

A l'extrèm a que han arribat les coses, l'opinió general és de no tenir cap tracte ab l'arrendatari, que des del primer dia's v'ha fer antipàtich a Tarragona, per las seves exigències y poch tacte. Si vol rebaixar las tarifas, que las rebaixi; però sense bonificació de cap classe.

Neurastenia. — Neurosteògeno Súgar.

Molt concorreguts se vegeren los funerals celebrats ahir en sufragi de l'ànima de la virtuosa Sra. Donya Teresa Gibert y Sabaté, mare política del distingit metge y amich nostre D. Joseph O. Torras.

La família Torras, ab tant trist motiu, s'ha pogut convèncer de las moltes simpaties que gaudeix en aquesta ciutat, puig que totes las classes socials han pres part en lo dol que l'afligeix.

De tot cor l'acompanyem en lo sentiment per tant irreparable perduda.

—Camisas y corbatas alta novata. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius.

Nostre benvolgut amich particular don Matias Mallol Bosch, ha sigut nombrat agent en eixa Ciutat, en la Compania Marítima Comercial de Barcelona.

De bon grat lo felicitem.

En un follet de setze pàginas, impres a la tipografia d'Arís, s'ha publicat la monografia de l'iglesia de Pla de Cabra, legida per son autor, nostre distingit amich lo Dr. D. Jaume Valls, Pbre., en la sessió que celebrà la Societat Arqueològica, lo dia 9 del passat Janer.

Ja allavors felicitarem al Dr. Valls per tan erudit treball, y avuy ho fem de nou encoratjantlo a seguir pel camí emprès, sense escoltar los lladruchs dels enemicis de Catalunya y de nostras gloriooses tradicions.

Orfebreria religiosa y ornamentals d'Iglesia. — J. CABALLÉ GOYENECHE.

En lo Centre d'Instrucció Musical instalat en lo Saló Ayné, Rambla de St. Joan, 46, tindrà lloc avuy a dos quarts d'onze del matí la primera sessió musical que, en obsequi a las familiars, donaran los alumnes que reben instrucció en dit Centre. Lo programa que s'executarà és lo següent:

La *Golondrina*, a piano, per la seya nyoreta Mercè Cabré.

Adagio, a violí, per la seya nyoreta Manela Lazo.

Reverie, a piano, per la seya nyoreta Joana Gazapo.

Allegro, pera dos violins, violoncel y piano, pels seya nyorets Valero, Vellvè, Lluís Montserrat y Manel Ramon y'l mestre Sr. Ricomá. Compost expressament pel mestre seya Sabaté.

El *Relampago*, romanza cantada per la seya nyoreta Bruna Alvarez.

Acabarà la sessió ab l'execució del *Tremolo*, tema de Beethoven, pels professors Srs. Català y Raul Eche-goyen.

Convalecencies. — Ovi Lecitina Giol.

Sobressadas de Mallorca, Sixto Vilalba, San Miquel, 17.

Cansat de probar específichs sens se cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espèsissim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESCH SUGRANES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Survey diari d'encàrrecs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE

BOXÓ Y FORCADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinada) y carrer de la Nau, 9, fuster.

A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera qualitat, se serveix a prèus reduïts en l'accreditat estableïment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licores de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

LÍNIA DE VAPORS SERRA PERA LIVERPOOL

Lo dia 3 de Mars sortirà d'aquest port lo vapor *Turia*

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....
Vis-president.....
Administrador general.....
Idem idem suplent.....
Vocals.....

Gerent.....
Secretari general.....
Inspector general.....

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la província de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuaries DE FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.
Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y más agradable

Única que conté l'80 per 100 d'oli de fets, de bacallà y glicerofosfats y hipofosfites de cals y de sosa.

Aprobada y recomendada pels Colegis de Metges y Farmacèutics de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Madrid y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment-concentrat, medicament tònic, estipulant del drenatge fisiològic, creixença d'osos y surtida de les dents. Necesària als nens, embrassades, vells y personas débils; pera les enfermetats consuntivas, convalescència, diabets, tos, catarros, tisísis, escròfules, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lllet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantissim iò, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafel ni Murillo los podrían fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNÍ GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys complica d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes las obres de **Literatura, Ciencia y Arts** de les principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanales o a plazos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBE A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana.

Ilustració Artística, Visita

Album Salón,

Ilustración Española y Americana

La Moda Elegante ilustrada, Salon de la Moda

Ilustración Americana

La Última Moda.

y a tota classe de Ilustracions, Periódichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

AY. PONS ICART

ST. GUSTI, NÚM. 21. PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de les malalties de les dents y genives.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en empastes, emploamendes y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

34, Unió, 34

Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de bragueros y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existències en braguets de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los seyors metges que han tingut ocasió de coneixela, tant per los generos de son catáleg com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantis per son més alt poder fertilisant, elaborant los compleixos especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

Organic-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etz., grans lleugums, etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2. - TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.

Fora..... 1'50 »

Extranger..... 2'00 »

Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6. cantonada Rebollo, 20

En aquesta casa troba'l l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras matières pera abons ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Línia de Cuba y Méjico.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor Alfonso XIII, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafríme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova York, Cuba y Méjico.—Lo dia 6 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 10 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor Manuel Calvo, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor Montserrat, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curacao, Puerto Cabello y La Guaya. Admeten passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera'l ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacificich, pera qual port admetsen passatge y càrrega ab bitlets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guaná y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 27 de Febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjidas lo vapor Isla de Luzon, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Mars sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor R. María Cristina, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo 17 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, blanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y València.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor San Francisco, pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Per a més informes dirigir-se a son agent D. EMILI BORRÀS.

Lo mejor reconstruyent era combatre ab exit totas las ma-

laltias nerviosas.

DE VENTA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Compleix assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygas minero-medicinals

TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlàntica

Aquesta triple agua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y esullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una peseta.

A l'engros importants descomptos. Farmacia y laboratori de A. Serra-Rossell.

A la menuda: Farmacia del Centre.-Tarragona.-Demanar AIGUA NAU SERRA

Aigua nauf SERRA